

Ministerie van Binnenlandse zaken  
t.a.v. de minister mw. Drs. K.H. Ollongren

betreft: Internet consultatie wijziging bouwbesluit 2012, BENG eisen 2020

geachte minister,

Met deze brief reageren we op de nieuw voorgestelde BENG eisen. BENG (Bijna Energie Neutrale Gebouwen) heeft al enkele jaren de verwachting gevoed dat we in 2020 onze energieprestatie eisen verder zouden aanscherpen. Eén en ander is ook in het lente akkoord vastgelegd.

In de bouw, zijn een significant aantal ondernemers, bouwbedrijven en toeleverende industrie hiermee aan de slag gegaan. En niet zonder succes. Het mechanisme van 'periodieke aanscherpingen' blijkt zeer goed te werken. Om moverende redenen is het gewenst cq noodzakelijk dat we naar een ander stelsel (rekenmethodiek en eisen) overstappen. Eén van de redenen was daarvoor dat we de 'trias energetica beter moeten afdwingen'.

Een uitgangspunt waar we volledig achter staan.

Maar daar zien we het met de huidige voorstellen juist helemaal mis gaan.

**In de voorgesteld grenswaarden voor BENG 1 missen we ambitie, en is het onbegrijpelijk inconsistent met het regeringsbeleid.**

## Algemene toelichting

Ondanks dat het klimaat akkoord nog helemaal moet worden doorgerekend, is de richting op middellange en lange termijn duidelijk. Maar vooruitlopend daarop heeft het mechanisme van 'periodieke aanscherpingen' zich de afgelopen 20 jaar bewezen.

Het mechanisme heeft de broodnodige innovaties in gang gezet, waarmee we al veel bereikt hebben. Maar we zijn er nog lang niet. De huidige voorgestelde eisen (van met name BENG 1) zijn een afzwakking ten opzichte van de bestaande (EPC) eisen, en zou een onmiskenbare (en onbegrijpelijke) trendbreuk zijn, in het 'aanjagen van de innovatie-motor'.

Als u de 'Innovatie motor onder loep neemt' komt u tot de conclusie dat er sprake is van (risico dragende) koplopers, en ..... een peloton vlak voor de bezemwagen.

De koplopers moeten beloond worden voor de risico's die ze nemen, om ze uit te dagen dat in de toekomst weer te doen, en te voorkomen dat de innovatie motor stil komt te vallen.

Het zou dan ook een historische fout zijn, als we dat laten gebeuren, omdat we 'een stelsel wijziging moeten doorvoeren', en 'het kind met het badwater zou worden weggegooid'.

## BENG 1

BENG 1 is ingevoerd om warmte- en koudevraag te beperken.

**Advies 1.** De definitie van BENG 1 vraagt om aanpassingen die dit doel weer zuiver kunnen nastreven.

Ons primaire advies daartoe zou dan ook zijn:

- De ventilatie verliezen, conform de oorspronkelijke opzet (2105 versie) temperatuur en debiet gecorrigeerd meenemen.
- Het oppervlak van de buitenschil ( $A_{is}$  [m<sup>2</sup>]) van het gebouw is veel meer bepalend het warmte verlies dan het gebruiksoppervlak ( $A_g$  [m<sup>2</sup>]).  
het zou dan ook zuiverde zijn om daar naar toe te werken.  
bijv. Een rijtje tussenwoningen wordt ook afgesloten met een hoekwoning, net als dat een appartementen complex ook hoekwoningen heeft. In beide gevallen zou het raar zijn als in de hoekwoningen ineens hele andere maatregelen nodig zijn, dan in de tussenwoningen.

**Advies 2.** Als onverhoopt aan de huidige definitie wordt vastgehouden, vinden we dat er een serieuze aanscherping moet komen die recht doet aan de kwaliteit die de koplopers nu al grootschalig laten zien.

Ons secundaire advies daartoe zou dan ook zijn:

- Voor zowel woongebouwen als grondgebonden woningen BENG 1 < 40 kWh/m<sup>2</sup>
- De knik (@ A-schil / Ag) laten beginnen bij 1,8 in plaats van 2,2

## KOS

Helaas moeten we constateren dat de kosten optimaliteit studie ondeugdelijk is uitgevoerd.

We hebben goed in het proces kunnen meekijken, zonder echt over de rekenmodellen te kunnen beschikken, maar daarbij wel gezien (en gemeld) dat er op een aantal essentiële punten niet goed is gerekend.

Er wordt al op een behoorlijk grote schaal bewezen, dat de 'meer investeringen' niet per definitie tot hogere maandlasten leiden, maar (zeker op termijn) juist tot lagere maandlasten kunnen leiden. De overheid moet de juiste voorwaarde (= lage BENG 1, en het oplossen van de 'split incentive' voor de huursector) scheppen om dit proces te versnellen, i.p.v. ruimte te bieden om het te vertragen.

## PEF

Dat de PEF al veel te lang op 2,56 staat, hebben al vele jaren en meermalen aanhangig gemaakt.

De actuele PEF ligt inmiddels al aanzienlijk lager. In de nabije toekomst zal de PEF op een andere manier worden bepaald, en wordt met een geprognostiseerde PEF gewerkt. Dat mechanisme kunnen we ook van harte ondersteunen. Het gaat immers ook over het toekomstig gebruik van onze gebouwen. Daarbij willen we u (of uw collega van EZ) adviseren om niet meer zolang te wachten met het aanpassen ervan. We voorzien dan ook dat hij in de toekomst nog verder gaat zakken dan 1,45. Elektriciteit is (exegetisch) een 'hoogwaardige energie vorm', waar we zorgvuldig mee om moeten gaan. Een lage PEF nodigt uit om met weerstandverwarming (COP = 1) woningen te verwarmen. Dat kan niet de bedoeling zijn. Berekeningen van Nieman laten zien dat dit een reële angst is.

Om dat te voorkomen adviseren wij u

**Advies 3.** Voor elektrische verwarming (dus ook warmtepompen) moeten een minimale **COP-h > 3** als **extra vangnet eis** op te nemen

## Comfort

U heeft onderkent, dat de temperatuur overschrijding (TO) moet worden gemaximeerd.

Behalve voornemens daartoe, hebben we nog geen concreet voorstel gezien.

We willen u adviseren om daar op korte termijn mee te komen en uw rol serieus (aartsvaderlijk) te nemen toekomstige bewoners te beschermen tegen te hoge binnentemperaturen.

Daarbij denken we met name ook aan de (aan huis gebonden) 'minder mobiele medemensen'.

Idem dito willen we u er expliciet op wijzen dat in een goed geïsoleerde woning met een lage warmtevraag, en stookgrens, de combinatie van moderne (LTV) verwarming systemen en natuurlijk ventilatie toevoer voorzieningen, tot veel tochtklachten leidt, en de bewoner voor de onaangename keuze komt te staan tussen OF 'kans op een goede binnen luchtkwaliteit (= roosters open)' OF 'een tochtvrije leefzone (= roosters sluiten)'. Veelal worden roosters langdurig gesloten.

**Advies 4.** TO-juli < 450 inzetten, en de combinatie LTV en C-ventilatie ontmoedigen.

## BENG 2 en BENG 3

Voor woongebouwen missen we ook voor BENG 2 en BENG 3 de gewenste ambitie.

Ook daarbij zien we (inmiddels grootschalig bewezen) geen enkele reden om hier voor af te wijken van de grond gebonden woningen, en aan de voorgenomen grenzen van 2015 vast te houden

**Advies 5.** Integraal BENG 2 < 25 kWh /m<sup>2</sup>

**Advies 6.** Integraal BENG 3 > 50%

Met vriendelijke groet,

Leon van Bohemen  
Product manager ventilatie en Renewables

**M** +31 6 54260821

**E** [l.v.bohemen@ithodaalderop.nl](mailto:l.v.bohemen@ithodaalderop.nl)

### Office Address Tiel

Lingewei 2  
4004 LL Tiel  
P.O. Box 7  
4000 AA Tiel  
The Netherlands

**I** [www.ithodaalderop.nl](http://www.ithodaalderop.nl)

### Office Address Schiedam

Adm. de Ruyterstraat 2  
3115 HB Schiedam  
P.O. Box 21  
3100 AA Schiedam  
The Netherlands